

til at lade sig udlægge ved Taxation en heel, reen, stær Eiendom, hvortil han ikke har den allermindste Adkomst. Dette er to heelt forskjellige Maader at behandle denne Sag paa, og det forundrer mig, at de, som altid have stillet sig tvivlsomme imod Udførelsen af den simple Afløsning, hvorved man giver Eieren Erstatning for det Høieste, han har Adkomst til, og lader Brugeren betale for at have Brugen for Fremtiden paa simple Vilkaar, at de nu gaae løs paa, til Fordeel for en umulig Bruger, til Fordeel for en Mand, der ikke selv kan komme til at bruge, at afløse en ufuldstændig Eiendom. Det er beshunderligt, hvorledes Forholdet kan vende sig om. Men jeg skal altid komme tilbage til det, at det: at ville for den hele store menige Befolkning skaffe den virkelige Ret tilbage, som i en lang Række af Aar hverken den selv har forstaaet at haandhæve, eller dens Foresatte have vidst paa dens Vegne at skaffe Ghyldighed, det er en Umulighed. Der ligger imellem den Tid, hvor denne Rets Begrundelse skal søges, og Nutiden en Udvikling, der ikke kan oversees, idet den saa at sige fra hver enkelt af de Sider, som der er Spørgsmaal om, har fundet en Anerkjendelse, som maa respekteres. Naar man altsaa siger, at selv om vi anerkjende, at Forholdet paa Samsø er, som jeg her har anført, og som jeg er fuldt overbevist om, at Retsgrundlaget der er, har dog den nærværende Eier vænnet sig til lidt efter lidt ved de forskjellige Midler, han har anvendt, og ved den Understøttelse, han har faaet gjennem Regjeringens Slaphed, at faae sine Indtægter til at vøge til ikke lidt mere — saa siger jeg: Alt, hvad man vil skaffe ham mindre i Indtægt af hans Guds paa Samsø, end han hidtil har havt, vil jeg betragte som en Feil og Uret; Alt, hvad man skaffer ham i Indtægt udover dette, betragter jeg som et Offer, der bringes i Afslutningens Dieblis, og som man bør opfordre de Vedkommende til at bringe, idet de da fra en uvis, tvivlsom og uhyggelig Tilstand komme over til en Tilstand, der giver dem større Naadighed over deres Besiddelse. Altsaa ethvert Skridt ad Lovgivningsveien, der kan føre derhen, uden at berøve de Vedkommende de Rettigheder, som de i Virkeligheden nu besidde, og som kan være

et Grundlag og en Støtte for den endelige Afgjørelse, skal jeg gaae ind paa. Men nu siger jeg imod det Forslag, der er stillet af den ærede Rigsdagsmand for 5te Valgkreds (Klein), at det, saavidt jeg kan skjønne, indeholder en for Samsø Beboere høist farlig Lovfortolkning. Det ærede Medlem siger, at det er Domstolene, der skulle fortolke Loven, og ikke den lovgivende Magts Lovfortolkning er Lov, og der er derfor ikke Spørgsmaal om, at den fortolker, men den giver en Lov, og den skal lyfres. Naar det ærede Medlem siger, at Domstolene kunne komme til en anden Fortolkning, saa svarer jeg, at dersom den lovgivende Magt siger, at Sort er Hvidt, saa kunne Domstolene ikke sige, at det er Sort. Det er umuligt, Domstolene kunne ikke gaae imod Loven; thi Domstolene og Dommerne finde deres hele Fornuft i Loven og have slet ingen udenfor. Men, som sagt, det skal jeg ikke gaae ind paa; men jeg vil, at man ikke skal komme her tilfældigvis og maaffee, uden at man lægger Mærke dertil, bortfortolke ved et Lovbud det væsentlige Princip, hvorpaa Samfunderne støtte deres hele Ret, nemlig det, at Sorberne ikke kunne stilles fra Bygningerne, at denne Tanke ikke kan opstaae. Dette Punkt vil kunne rettes her i Endringsforslaget med et Par enkelte Sætninger. Dersom man i dets § 1 i 6te Linie, hvor der staaer: „idet Bygningernes Giere efter hinanden have fæstet“, blot istedetfor „have fæstet“ siger: „have havt og have Ret til at fæste“ — dersom det ærede Medlem vil sætte dette ind paa dette Sted, vilde vi komme langt videre. Fremdeles maa der i § 3 i det næstsidste Stykke borttages den sidste og næstsidste Linie til „saa“, og der maa føies til: „bestaaer for Fæstegodsset“, saaledes at Slutningen af det næstsidste Stykke kommer til at hedde saaledes: „maa antages at have som en væsentlig Bestanddeel af den hele samlede Eiendom, hvorhos der navnlig ogsaa bør tages Hensyn til den Betydning, som Besiddelsen af Bygningerne m. v. har faaet igjennem den særegne Afgang til at faae Fæste paa de tilhørende Forber, som bestaaer for Fæstegodsset“. Med disse to Tilføininger troer jeg,